

25
Q. D. B. P.
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DOMINO CAROLO,
BORVSSIÆ PRINCIPE, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO, RELIQUA.

DE
PASSIONE
ILIACA,

PRÆSIDE
FRIDERICO HOFFMANNO,
COLLEGII MED. h. t. DECANO,
PRO DOCTORIS GRADU

publice disputabit
AUCTOR
IOHANNES FRIDERICVS CONRADI,
Osteroda-Hannoveranus, Physicus Sondershufanus.

H. L. Q. C.

Ad d. Julii. Anni cto lxxx XVI.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Typis GEORGI JACOBI LEHMANNI, Acad. Typ.

Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

De

PASSIONE ILIACA.

L.

Uum apud omnes, rerum humanarum vel mediocriter gnaros, extra controversiam positum sit, magnam esse vim temporis, & incredibile profus in eo situm esse pondus, ut occasionem bene rem gerendi ne sinamus manibus nostris elabi: rum medici maxime id in artis operibus rite peragendis quotidie experiuntur. Usque adeo non sine magna ratione summus ille medicinæ parens & grauissimus auctor *Hippocrates* toties nos de tempore admonet, & cum momenta quæuis præcipiti gradu aufugiant & secum iuvandi occasionem eripiant; id cupit, omnes serio agere, ut tempestiue quiduis, & cum

A 2

sum-

summo iudicio, moliantur. Nec enim ignotum esse potest cur divinus senex nos de eo tam graviter tamque sæpe admoneat. Sunt enim morbi complures, quorum initia, si recte rem aggrediaris, facile auertuntur a corpore, aut ita infringuntur, ut quam clementissime & cum exiguo periculo decurrant: si tempus concedas; vires sumunt & jam ipsi illi, prius abunde suffecturo, medicamentis generi, adeo non cedunt, ut potius exacerbentur. Possent, si illud nunc agerem, longo ordine recensere quantum in eo situm sit ut tempestive sanguis mittatur, alvus ducatur, vomitus concitetur, cutis exerniculum perspirabile reddatur: possent etiam ostendere, quam in iisdem morbis, eadem, quæ initio eorum saluti fuissent, sub incremento prorsus noxia evadant: sed sufficere puto, si pro me gravissimum testimonium dicat *Hippocrates*, qui *i. lib. de morbis*, naturæ ore ita loquitur: *si unquam aliquis, in ullo morbo, utilitatem attulit, eum iusto tempore attulisse necesse est.* Apparet ex hoc, quanta opus sit prudentia ei, qui salutarem artem exercere cupit: apparebit vero etiam, aut in memoriam recurret, ipsius artis longitudo, quam idem, qui temporis & occasionis præcipitem fugam toties ingeminat, non minus sæpe inculcauit. Nobis autem speciminis inauguralis loco de passione iliaca aliquid commentantibus, & multorum in arte præclarum ac immortalabile nomen habentium monumenta peruoventibus, præcipue apparuit &, quid valeat in hoc morbo tempestive succurrere, &, quid intempestive data nocere possint, & denique quid nos longa ætas, qua ab medicinæ primis auctoribus remoti sumus, continuis & maturis observationibus collectis, adiuverit. Vitæ enim breuitatem, quæ singulorum est, compensant victuris chartis commissæ ob-

serva-

servationes & inventiones, quibus, qui cum recta ratione utuntur, ii mihi videntur propterea non vituperandi, quod medicinam per numerosa lustra nondum factitarunt, quum nemini mortalium datum sit artem longam perdidicisse, ipseque *Hippocrates*, ad *Democritum* scribens, etiam jam senex, tamen confiteatur ad finem se nondum in medicina pertigisse. Sed ad rem propius accedo, ea de hoc morbo expositurus brevitate, quæ & instituto & tempori concessio conveniat. Faxit Deus feliciter.

II.

Quem nos jam passionis iliacæ nomine consideramus, is morbus plura nomina invenit, quibus apud antiquos non minus quam recentiores insignitur. *Hippocrates*, antiquissimus auctor, ilei appellationem retinet: ex Græcis alii chordapsum vocitarunt aut chordium morbum, de quarum vocum vi & origine eo minus solliciti erimus, quo magis id a nostro sine distat, & abunde jam a *Foesio in œconomia Hippocratis & Goræo in definitionibus medicis*, aliisque doctissimis viris excussum est. Eloquentissimus Latinorum medicorum *C. Celsus*, tenuioris intestini morbum vocat, simulque Græcorum in denominando hoc affectu inconstantiam arguit. Dum autem ipse ita eum appellat, respexit ad alterum, quem intestini plenioris morbum designat, nos colicam dicere consuevimus. Cetera etiam nomina, tamquam facile cuius obuia, nunc mittimus, & quid denique sit hic morbus, de quo omnis impostero sermo erit, brevissimis exponimus.

III.

Est autem affectus, quo intestinorum peristalticus

motus ad inferiora a naturæ instituto vergens, ex quacun- que causa sic invertitur, ut ad superiora tendat, & non raro etiam contenta intestinorum eadem via intor- queat. Quod malum, ut torminum intolerandis cruci- atibus & sceditate horrorem & commiserationem excitat, unde vulgo miserere mei illud nuncupant; ita periculi, quo plenissimum est, gravitate, merito eximescitur & inter acutos morbos, eosque non raro funestos, connume- ratur. Etenim febris & inflammatio plerumque accedunt, & gangræna cum sphacelo superuenientes, fune- stum exitum accelerant.

IV.

Ut autem plenius morbi tam diri historia innotes- cat, operam dabimus ut ejus delineationem, una cum symptomatibus maxime ordinariis, lectoris subjiciamus oculis. Ut plurimum in iis, qui aluo alias tardiore sunt, sensim inueterascentes alui obstructions, sine dolore, per aliquot continuos dies, scenam adornant, in quam mox acutissimi & sæuisissimi dolores prodeunt, qui initio parum a colica vehementi differunt, cum inflatione, distensione duroque ad tactum tumore hypogastrii aut umbilicalis regionis. Si qui vero subito manifeste diætæ vitio, aut vehementi animi affectu, ut iracundia, terroreue perculsi, inclemen- tis cæli frigoribus statim se committunt. Aluus inter hæc non tarda sed prorsus constipata & constricta est, adeo ut nec flatus deorsum prodeat, nec excrementi quicquam, nec siphonem etiam pro injiciendo enemate, nisi difficulter penetrare possit. Flatus interea suas tragædias in- tus peragunt, & tamquam majoris mali infaulti prænun- cii

(7)

cili superius erumpunt. Nausea & in vomitum propensio cito pede insequuntur, rejiciunturque primo quæ in ventriculo sate fuerunt, intermixtis biliosis, sæpe ærugineam faciem habentibus, insequuntur ut plurimum mucosa & albentia, donec sædus anhelitus ipsas jam crasiores faeces, altius reuocatas, horrendo spectaculo progressuras, pronunciat. Solet interea appetitus omnino jacere, fitis sæpe inmodica cum calore adesse. Si inferius iniicias, clysteres aut ano intrudas suppositoria, magna non raro violentia rursus rapta per vomitum redeunt. Si inter hæc medicamentis nihil effectum sit, plerumque dolorum vehementia conquiescit, sudor frigidus in corpore sentitur, cum inquietudine & deliriis, alius autem sponte liquidis excrementis exfoluitur. Tunc non procul hinc aduentantes leipothymias, aut, si iuuenilia & robusta corpora sint, conuulsiones atroces, extimesceto, & non magno opere amplius formidandam mortem præ foribus adesse credito.

V.

Si antiquos de vera hujus mali sede consulueris, uno fere ore dicent, esse illud intestinum tenue, quod nomine cum ipso morbo convenit, & ultimum est in serie graciliorum. Nec multi sunt, qui ante nostra tempora aliter pronunciarè ausi fuerunt. Verum, quum nostris temporibus, & paulo superioribus, cordati ac seduli naturæ scrutatores dissectionibus cadaverum, quæ omnis generis perierunt morbo, studuerint: illorum diligentia comperimus sedem & radices ipsius causæ, quæ illud, quod maximum in hoc morbo censendum est, pronocavit, non solum in intestino tenui residere, sed aliquando in

do in cæco, sæpissime etiam in ipso colo deprehendi, quid quod ipsum etiam mesenterium, ubi intestinorum canali propius adhæret, morbi fomitem continuisse deprehensum est. Ac proinde jure dixerimus intestinorum longissimum tractum, si duodenum & jejuni partem forte excipias, huic malo fovendo & excitando idoneum esse. Si autem attendamus ad ipsa tormenta, quibuscum agris conflictandum est, & ad motus intestinorum peristaltici inversionem: nihil prorsus in intestinis superest, quod non ad malum concurrat, quum inde a musculo, qui orificium ani concludit, usque ad pharyngem, ubi fistula cihalis incipit, tam insignis anomalia motuum omnium observetur. Adeoque rectissime scripsit *Cælius Aurelianus lib. III. acut. morb. cap. XVII. tormentum solius acute passionis* (hoc enim nomine ileon appellat) *est omnium intestinorum vexatio.*

VI.

Antequam ulterius progrediamur, forte non inutile fuisset sectionum plurium inductis exemplis ea comprobare, quæ de sede causarum hujus morbi deprehensa adferuimus. Verum, cum ea tractatio fere necessarium nexum habeat cum causarum recensione; ne eundem laborem bis ageremus, eo rem omnem hanc rejicimus, dum illas enumerare suo ordine tempestivum sit. Nunc memores illius Hippocratici: *principium omnis sermonis in medicina naturam esse debere*, brevissimè tantum delibabimus earum partium, quas hic morbus infestat, structuram & indolem secundum naturæ intentionem recte habentem, ut deinde eo melius judicium de reliquis feramus, quæ præter & contra naturam illis accidunt.

VII.

Natura, cum totum hominem absoluisset, de eius conseruatione sollicita, instituit & machinata est nutritio- nis organa, continua serie inter se connexa, ceterum tam affabre facta, vt fateri cogamur, maxima opera eam in mi- nimis, tantum non contentu dignis olim visis, moliri. To- tus intestinorum canalis, inde ab oesophago vsque ad in- testinum rectum, recipiendis, digerendis & elaborandis a- limentis, tum quoque temperando & separando ex illis chylo, faeculentis autem tempestiue & blande educendis comparatus est, mirumque videtur, quam longa & magnitu- dinem hominis multoties excedentia intestina in concin- num ordinem redegerit, ne sibi officerent. Ipsa structura hæc est, vt variis tunicis conflata sint, ex quibus exterius fibræ variæ, ad motum & tonum illis conciliandum, dupli- ci ordine conspiciuntur. Sunt enim aliæ secundum lon- gitudinem excurrentes, aliæ vero spirales, vnum continu- um quasi musculum constituentes; quarum illæ videntur eo comparatæ, vt attollant & diducant latera intestinorum; hæc vero, vt descendens alimentum sua contractione inse- quantur & quasi propellant, quem motum assimilare illi solemus, quem in lumbricis terrestribus conspiciamus, a summo exorsum, in extremo corpore desinentem. Sub illa fibrosa seu musculari textura neruosam aliam, sed mul- tis vasorum varii generis exilissimis ramificationibus in- tertexam & intus multis villis consistam tunicam conspi- cimus, quam illud proprie peragere statuimus, cuius caus- sa intestina ipsa instituta sunt. Adeoque motum intesti- norum perpetuum ac propulsionem contentorum fibrôsæ seu musculari tunicæ; secretionem alteri, quam nerueam

voitant, acceptum referimus. Huic in officio suo variæ glandulæ succurrunt, quæ omnis generis succos, ab humorum reliqua massa sequestratos, intestinis suppeditant, quibus assumpta elaborari, ad præbendum laudabilem & nutritioni aptum succum, queant. Quæ cum copiotissimæ inde a pyloro, in duodeni principio, inter musculosam & glandulosam tunicas, ab Illustri *Brunnero* detectæ, ab eoque pancreatis secundarii nomine designatæ sunt; tum ab Excell. *Peyero* alia racematim coniunctæ, præcipue autem in ileo intestino, circa coli confinia, demonstrantur, de quorum usu vterque præclarissime commentati sunt.

VIII.

Quamdiu itaque & fibræ ad peristalticum intestinorum motum recte concurrunt, & per interiorem villosamque tunicam secretio recte procedit, glandulæque succos secernunt, quales conveniunt: tandiu viget magnum illud animalis nutritionis negotium. E contrario autem omnia accidunt, si secus hæc habeant, & vel intestinis tonus deficiat, vel glandulæ non affundant quod satis est, vel quod decet, aut ipsa exterius allata corpora viam obstruant motusque deprævent, aut alia quævis causâ ordinatissimum negotium interturbet. Sed de his, quantum ad nostrum morbum facere videtur, nunc seorsim debemus differere.

IX.

Eius itaque, quod in passione iliaca præcipuum iure censetur & quasi essentielle, puta motus peristaltici, ex naturæ ordine inferius vergentis, perversio, quam tot molesta symptomata concomitantur & cum ipsa morte plerumque insequuntur, causâ & origo, inquirentibus non una se offert.

offert. In quarum recensioe initium faciam ab obstru-
tionibus intestinorum pertinacioribus. Hæc ipsa, ut a di-
uerfis rationibus existere potest ita diuersissima hinc
sunt, quæ iliacæ passioni leguntur occasionem dedisse.
Incipiemus a familiarissimo exemplo, vbi videmus ex di-
aræ vitis homines aluum sicciorem sibi reddere. Qui-
nim sedentariæ vitæ dediti sunt, forte etiam moerore aut
aliis causis debilitatem ventriculi contraxerunt, si pluri-
ma sicciora per os assumunt, nec satis multo potu diluunt:
illi perquam facile obstructions incurrere solent. Ita
Welschius Dec. 7. cur. V. p. 404. nobis feminam commemo-
rat, quæ frequenti panis sicci esu in alui constipatione
incidit & mensium imminutionem, mox subsequente
ileo: a quo non sine multo labore erepta est. Sic exem-
pla non desunt eorum, qui ex ribium multo esu, aut piris
& pomis multum ingurgitatis hoc malum sibi attraxerunt.
Cum enim isti fructus, præsertim non satis maturi & ex-
cocti, multum acerbi & adstringentis succi habeant, præ-
tereaque tota substantia sua tales sint, vt parum concoqui-
possint; sed fere aluum modo transeant: imbecilliores
facile ab iis læduntur, quod frequentissime subsequentes
eorum esum incommoditates satis testantur. Hinc fit, vt
debilitatus & a suo robore deiectus ventriculi & intestino-
rum canalis talia subigere nequeat; quare, sibi relicta, in-
fita immaturi succi sui natura, in intestina agunt, eaque
vellicando spasmos & tormina concitant, quo glandulæ in-
testinales irritatæ & compressæ, succum exsudant, quo copi-
ose profuente non raro materia noxia, exorta diarrhoea,
profuit magno corporis emolumento. Quod si secus fiat
& vel nimia ingurgitatorum sit austeritas, glandularum
ipsarum orificia contrahens, vel moles nimia & in vnum a-

cernum compulsa subsistat & constrictionem debitam intestinorum tollat; pertinaces inde obstructions & indurationes exoriantur. Res non caret exemplis ab auctoribus in commentaria relatis. Sic in *M. N. C. dec. III. ann. IV. obs. 95.* de femina refertur, quæ ex nimio ribium esu, quum annos LXII. haberet, hunc morbum incurrit. Idem virgini accidisse ex pirorum esu *Observatione 96. l. c.* legitur. *Harderus in Apiario obs. 65.* enarrat de puero generosiori potui adueto, qui furtim sibi comparata complura poma simul ac semel deuorauit, indeque, post varia & atrocia symptomata iliaca, demortuus est, in cuius dissecto cadauere intestina flatibus insigniter distenta, & ileum, eo loco ubi glandulæ copiosiores sunt, gangrana penitus infectum videbantur. Taceo illos, qui a castanearum aut auellanarum esu multo eadem incommoda incurrisse leguntur.

X.

Huc accedit, quod iam tradatus *Welschius l. c.* annotat ab rebus valde exsiccantibus & constringentibus malum hoc excitari, cuius generis recenset gypsum & lithargyrium, quorum noxæ sunt notissimæ, & pro ea copia, qua in corpus assumpta sunt, non vnius generis læsiones, sed vel lentius vel vehementius & acutius affligentes, corpori humano afferunt. Sed non solum externe in corpus assumptorum culpa fieri hanc posse & solere constrictionem, vero videtur admodum simile *Peyero in tract. de glandulis intestinor. Part. II. cap. 9.* ita scribenti: *Quemadmodum remora de sensu contenta (intestinorum) prohibentes varie esse possunt ita non prorsus alienum a ratione esse arbitror asserere ferum in plexibus intestinorum glandulosis aliquando, crasi eius di-*
iata,

(13)
diato, indolem austeram, adstringentem, atque tinctura aut
extracto gallarum emulam sortiri, adeo ut forte manipulus
fibrarum inde percussus aut imbutus, facta pertinaci constri-
ctione, neque excrementis neque flatibus transitum largiatur.

XI.

Quod de lithargyrio ante dixi, & ad omnem prosapi-
am saturninorum maxime pertinet, id vnica obseruatione
medica comprobare non incommodum fuerit, quippe
causis & recens est, & commemoratione dignissimus. Qui-
dam iuuenis, medicinae studio deditus, incommodum cre-
brarum pollutionum nocturnarum, ex quibus periculum
sibi metuebat, depellere a suo corpore cupiens, consilium
cepit saturni saccharo, satis magna in copia adhibito, sibi
consultere. Ex eius usu in pertinacissimam alui adstric-
tionem incidit, ut per integros quatuordecim dies nec aluum
deponeret, nec flatum emittere posset, iamque ilei manifesta
signa vitæque amittendæ periculum summum adesset, cui
tamen celeberrimorum virorum & in arte exercitatissimo-
rum, quos eosdem ut præceptores & fautores perpetuum
veneror, ope, consilio & auxilio tum eripiebatur, quamuis,
ut saturni vim inimicam agnoscamus, non longo post tem-
pore vitis exemptus est. Ne vero saturnina, utpote valde
exsiccantia & adstringentia, tantum formidanda existime-
mus, sed benigniora etiam magnas calamitates inferre a-
gnoscamus, si ad excretionem spontaneas cohibendas in-
tempestiue dentur; his ex Fernellii *Patholog. lib. VI. cap. 9.*
breuiter casum septennis puellæ annectam, cui muliercul-
læ, ad indolentem sed diuturniorem patululum diarrhoeam
compescendam, cydoniatum larga manu dederant. Sicutur
fluxus sed tumor hydropem mentiens & diri cruciatus pres-

so pede subsequuntur, tandemque, in cassum adhibitis remediis, ilco succumbit. Apertum cadauer morbi sedem indicauit, coecum enim intestinum adeo, obhærescente & interiorem ductum obturante cydoniato, constrictum se obtulit, vt, fæcibus viam non inuenientibus, nouum sibi foramen, paullo supra obstructionis locum, fecerint, vnde in abdominis cauitatem effluerent.

XII.

Obstructionis pertinacioris causa porro existunt aliena & solidiora corpora in intestinis delitescencia, quando alibi consistunt & vterius progredi nequeunt. Non curiosum minus, quam notabile exemplum est, quod nobis in hanc rem suggerunt *A. N. C. Centur. II. obs. 154.* de quodam natione Turco, qui in obsidione Budæ, quum extrema vrbi instarent, quicquid habebat auri, deglutiuit. Captus is a nostris Germaniæ infertur, ibique rusticam vitam, amplexus nostram religionem, egit. Hic pertinaci prius alui strictura cum torminibus grauissimis, tandem reliquis ilei symptomatibus, corripitur, quibus per sedecim integros dies diuexatus est. Vltimo demum die aduocatus medicus, opis quidem nihil adferre potuit, testis tamen & spectator fuit causæ morbi haud sane vulgaris, viam ipsa defuncti vxore, domestico cultro, nec parua auiditate, parante. Audiuerat enim a viro qualem thesaurum in corpore gereret; inuenit vero aureos nummos octo & quadraginta circa finem ilei intestini hærentes, ex quibus aliquot fatis dura calculosa materia obsessi, reliqui vero crasso mucoso & tenaci impacti, tam arte intestinum obrurabant, vt vix limpida aqua transitum inuenire posset.

XIII.

XIII.

Alienis corporibus iure accensendi videntur lumbrici; quorum familia satis saepe numerosa in iliaca passione decumbentibus inuenta sunt. Verum, cum non clarum satis sit verum obstruendo intestina malum producant potius, quam aliunde productum irritando augeant, inferius eorum mentionem faciemus. Nunc ex *Bonetti Sepulchreto Tom. II. pag. 233.* exhibebo mulierem quandam, quae per XXX. annos dolores quasi hystericos perpessa, tandem illo extincta est. In hac anatome detexit magnam vesicam recto intestino adnatam, pinguedine, offibus, & capillorum grandi cirro impletam, quibus intestinum adeo compressum fuit, ut nihil sineret excrementorum perfluere. Huic non dissimilis est, qui statim subsequitur casus, & in eodem intestino ilei mortisque causam demonstrat. Nempe per quindecim dies aliquis nihil deiecerat, & inter stercoreos vomitus decesserat: in hoc membranaceo circulo, a proximo peritonæi processu exortus & reduplicatum intestinum inueniebantur.

XIV.

Aliena corpora, vel in intestinis enata vel illis adnata, nos ab obstructione sensim ad compressionem ac coarctationem eorum deduxerunt; quare commodum videtur hic de herniis mentionem iniicere, quum illae nimis saepe homines tam misero morbo plectere soleant. Nimirum, herniæ sunt & hunc morbum ingenerant, quum intestini portio intra processus peritonæi impellitur, ubi illi in viris ad scrotum abeunt, in feminis vteri ligamenta rotunda penetrant. Anatomicorum libri nos docent, hos processus, dum musculos abdominis perforant & transeunt, certis

certis quasi annulis aut gradibus hanc facere penetratio-
nem, ita vt, cum vnum musculum perforarunt, intra eum
& sequentem aliquantulum progrediantur, ante quam al-
terum, pro vltiori itinere, transeant, quod a natura com-
paratum ideo videtur, vt eo minus promte aliquid ad scro-
tum vel inguinalem regionem extra abdominis cauitatem
erumpat. Idem vero, si aliqua violentia fiat vt eo inte-
stinorum aliqua pars illabatur, efficit vt maiori eum diffi-
cultate pristinum locum repetat, musculis impostis com-
primentibus & retinentibus. Maius autem fere est incom-
modum metuendum, quo minor facta est eorandem an-
nulorum dilatatio. Nam si magna est, vt intestina com-
modius ibi delitescant, fieri potest vt ibi transitus fecum
per satis longum tempus nihil impediatur, promteque
succedat, vt multos homines videmus quorum scroto mi-
ra quantitas eorum impacta est, qui de reliquo satis diu im-
munes ab hoc malo viuunt. In feminis res est eo maioris
periculi, quum & abdominis musculorum maius sit robur,
& processus angustiores, quare exempla earum prostant
in quarum inguine vix fabam æquans tumor tactu depre-
hensus est, & tamen in sæuissimam iliacam passionem inci-
derunt. Nec vero solum illæ herniarum species, vbi inte-
stina ad inguina vel scrotum descendunt, hic intelligendæ
sunt, sed multæ obseruationes, immo rationis etiam con-
uenientia, euincunt, omphalocelen habentibus idem con-
tingere.

XV.

Mirum autem est quantum hic, præsertim in femi-
nis, grauior iracundia aut moeror aut vehemens terror
faciat, ad subito prouocandum hunc affectum in homini-
bus

bus hernia ante iam affectis, & de reliquo nihil grauioris incommodi ab ea perpeffis. Multa in hanc rem adducere exempla verat id studium, quo prolixiorem tractationem euitamus, vnicum tamen, quod Excellentissimi Dom. Præsidis communicationi debemus, referre liceat. Erat nutrix, in iracundiam alias prona, & quæ tumorem in inguine exiguum ante quidem notauerat, sed præ pudore, aut quod malum inde non metueret, medicinam afferre distulerat. Aliquando subita percellitur iracundia, mox in tormina & miserandos cruciatus conicitur, quos non tardo gradu vomitus insequuntur. Dissimulat illa inguinis vitium, de reliquo clysteribus, aliisque, sed frustra, aduersus morbum depugnatur. Funesta signa procedunt, sero proficitur herniam & chirurgum admittit; sed desperata iam omnia in sphacelum abibant, tota circumiacente regione ab eodem correpta. Non dissimile mutum est quod in *historia morborum Wratislauenfium 1707. pag. 90.* de femina omphalocèle laborante refertur, vbi pariter res ad mortem deuenit, frustra medicis renitentibus. Feliciores illæ fuerunt de quibus *Welschius hec. 208. II. obs. 33. p. 19. & M. N. C. Dec. II. A. I. obs. 118.* referunt, quarum illa omphalocèle, hæc, nuper puerpera, vmbilicali & inguinali hernia simul laborabat, vtraque autem ab malo ileo feliciter liberatæ sunt. Plura apud scriptores, præsertim *Bonetum in sepulchreto* videbis eorum exempla qui cum hernia ileo laborarunt.

XVI

Non immerito hic quæstio incidit de excrementis per ora regurgitantibus in hominibus herniosis, vtrum ea ex crassis ascenderint? nec non de iniectis clysteribus,

C

quo-

quorum odorem & consistentiam non raro per vomitum expulsa referunt. Ratio dubitandi est, quod videatur, nisi reposito intestino, quicquam non posse penetrare. Verum considerantibus & ante exortum ilei morbum faeces liquidiores promte per illam etiam incarcerationem descendisse; apparebit & nunc, inuerso intestinorum motu, adpulsum clysterem, utpote liquidiozem & fluxilem, ex parte posse penetrare & sursum rapi; quantumuis id crassioribus faecibus, infra incarcerationem & coarctationem constitutis, non proinde tribuendum esse videatur.

XVII.

Sed alia multa restant, ad quæ nos conferre debemus. Sectiones nempe ileo extinctorum, a grauiſſimis medicis factæ, nobis intestinorum mutuos ingressus, seu, ut vocant, intussusceptiones narrant, itemque conuolutiones & contortuplicaciones, veluti solent esse panni a lotricibus conuoluti. Si eas vnus *Guido Patinus* in dubium reuocasset, quoniam ipsi non licuit oculis eiusmodi quid vsurpare, parum moueret illius negatione, quoniam, quod ipsi non vidimus, propterea multis aliis testibus non est deroganda fides: sed *Kerckringius*, anatomes clarissima luce alias sedulo vsus, eas *imaginarias* vocans, eo magis admiratione dignus videtur. Putat autem illam fieri non posse sine intestini a mesenterio dilaceratione, hanc autem necessario secum allaturam sanguinis magnam profusionem, cuius tamen nulli meminerint. Sed clarissimi viri argumenta non sufficiunt ad eludendam tot testium consensu nixam veritatem. Negamus enim dilacerationem illam, adeoque sanguinis etiam profusionem, esse necessariam; & cum eodem loco profiteatur vnum semodo secu-

isse

iffe ilco mortuum, in quo nihil tale deprehendit: eodem ipso nihil efficit. Nec ad *Lazari Riuerii* obseruationem labefactandam adiectæ ab isto coniecturæ sufficiunt, potest enim secus res habuisse, & sufficiens accurataque diligentia adhibita fuisse. Et, si bonus *Riuerius* hic dormitasset, an propterea omnes reliqui stertuerunt, qui tanto consensu illas subingressiones & conuolutiones, tamquam visas, descripserunt?

XVIII.

Sed potius quid sint illæ, & quomodo inducantur, & quid inducant? consideremus, & simul testimoniis interiectis omnem hanc rem conficiamus. Vtar autem hic verbis Clarissimi *Peyeri* qui, loco iam supra citato, sectionem a se, præsentibus pluribus, in femina voluulo extincta, factam recenset: *patefacto abdomine, inquit, ileum alicubi plane constrictum ac velut iniecto laqueo strangulatum, vidimus. Nimirum portio eius quatuor digitos transversos longa, plurimum vero contracta ac angustata, intra proximæ portionis superioris cavitatem prorsus abscondita latebat, hacque sua facie ac figura veram eiusmodi susceptionem aut ingressum, qualis a clarissimo Fr. le Boe Syluo prax. med. lib. 1. cap. XV. describitur, representare videbatur. Easdem oculis suis, præsentibus nobilissimis medicis Hardero, Brunnero, aliisque in puella simili morbo extincta tribus distinctis locis, per interualla notabilia factas, obseruauit. Fiunt autem eiusmodi susceptiones non vno modo; quippe aliæ sunt vbi inferior pars in superiorem ingreditur, aliaë rursus vbi superior inferiorem subintrat, nec raro etiam vtriusque generis in eodem subiecto accidisse deprehensum est. Modum, quo generentur, toties laudati*

Peyeri experimentum in ranis captum, adumbrat. Sic autem scribit: *torminum genesin, atque modum, quo intestina coarctata se mutuo suscipiunt --- rana iucundo atque utili experimento oculis nostris exhibuerunt. Etenim intestina, vivente amphibio lacescita, in diuersis locis pertinacissime mox se constringebant, contentis violenter sursum deorsumque, quae data porta, protrusis, atque hinc inde in cumulos quasi congestis. Inde quaedam intestini portiones valde implete ac turgidae, aliae prorsus inanēs ac arctissime clausae persisterunt, donec, soluta fibrarum strictura, meatus liberior redderetur. Intestinis autem hinc inde se constringentibus, & hinc chylum siue feces sursum deorsumue proiicientibus, factum, ut intestini partes quaedam alicubi plus debito ampliantur: haec ita ampliata ac in sacci morem dilatata, intra se receperunt constrictas eiusdem intestini alias portiones vicinas, easque, sinu suo absconditas, aliquamdiu detinuerunt, donec fibris se de novo exporrigentibus, intestini pars una e latibulo alterius, velut e domuncula limax, in propatulum, pristinamque se- dem, rediret.*

XIX

Talem vero ingressum puto maximi non solum doloris caussam esse, sed praecipue inflammationis, quae, compressis ita & constrictis vasis sanguineis, vna cum mesenterii eas deducentis portione, necessario exoriri debet, praesertim tanta simul humorum exagitatione existente, qualem in spasmodicis eiusmodi truculentis agitationibus omnino fieri debere ratio dicitur. Res non caret exemplis, ubi sphacelatas eiusmodi partes sectiones post mortem factae detexerunt. In notis, *Peyeri de glandulis tra-*
ctantibus siue a *Clerico* siue *Mangetto*, clarissimis viris, in Bi-

iblio-

idv

bliotheca anatomica illorum studio edita, subiectis, pag. 128. sectio iuuenis 32. annorum proponitur, qui subinde colica vexatus, tandem ileo extinctus est: in hoc, præter alia, in coloprehenderunt huius portionem, duabus circiter spithamis ab recto intestino distantem, octo uncias longam, nigerrimam, ponderosam, intestini portionem proximam inferiorem ad quatuor digitos subeuntem. Dissecti intestini paries pollicem crassitie æquabat & materia steatomati simili inferciebatur, adeo, vt relicta cavitæro ex hoc morbo demortuo inuenit intestinum cæcum contractum in intestinum ileum se insinuasse, idque opplevuisse, adeo, vt nihil ex superioribus intestinis ad eum permeare possët. Fissio ileo & exenito cæco id ubique inflammatum & tumens inuenit, cum scirrho, aut potius ex vicerato cancro, in cæci fundo latitante. Idem se scribit in omnibus, quos præter hunc dissecuit, deprehendisse, nempe, cæcum subisse ileum & inde gangrænam ac sphacelum & intestina, & cum illis vicinas partes, corrupisse.

XX.

Hactenus de subingresso intestinorum: paucis nunc etiam de complicatione & contorsione restat dicendum, non minus graui & funesto phænomeno. Imprimis notari meretur ille casus quem *Lazarus Riuerus Cent. III. obs. 20.* multis verbis exponit, vbi, in dissecto caduere, ileum in fine suo, tribus complicationibus conuolutum & quasi compactum in vnã massã, deprehendit, quæ tota sic conuoluta portio gangræna affecta erat, vna cum mesenterii proxima parte: reliqua intestina amplissima erant, & flatibus mire distensa. Intestinum supra complicationem,

vbi sphacelo corruptum erat, perforatum, fæces in pel-
 um abdominis profuderat, vbi mora sua intestinum rectum
 eroderant, vt inde liquida ante mortem sponte profuerent.
Panarolus autem, apud *Bonettum* citatus, obseruasse se tes-
 tatur intestina aliquando sic connecti, tamquam funis ma-
 defactus, qui postmodum conuoluitur.

XXI.

Porro causam præbuisse ileo inuentum fuit, quic-
 quid ad valde irritanda intestina vilo modo conferre po-
 test. *Prosper Alpinus de medic. methodica p. 313.* de *Mel-
 chiore Guilandino* refert, quod e colico dolore, a deuoratis
 catapotis ex hiera ad semunciam, in ileon, quo extinctus
 est, inciderit. De lumbricis magna copia in intestinis sta-
 bulantibus vix dubitare licet eosdem, vel cibi penuria vel
 medicamenti ipsis oppositi, debilioris vero, quam vt ene-
 care eos queat, virtute exagitari sæpius vt intestina mor-
 su aut fuctu feriant, vehementesque dolores torminaque
 excitent, vnde ad iliacam passionem progressus fieri eo
 magis potest, si aliæ causæ ad eundem effectum procu-
 dendum præsto sint. Testantur tot obseruationes diuer-
 sorum auctorum, vel ipsis excrementis per os prodeunti-
 bus vermes fuisse intermixtos, vel in dissectis cadaueribus
 incredibilem eorum copiam oculis se obrulisse. *Platerus*
 puerum hydrope extinctum secuit, in quo, præter intorta
 & implexa intestina, tanta flatuum copia erat, vt, leui ta-
 ctus compressione disrupta, adstantium ora stercorebus
 conspergerent: (quod etiam *Henrico ab Heer* aliquando ac-
 cidit vt *obseru. 2. pag. m. 36.* legitur) sed & vermibus viuis
 oblongis quamplurimis scatebant intestina, qui rursus a-
 illis minoribus referti illos motus inæquales effecerant. I-
 dem

dem *Henricus ab Heer* puellam secuit ab epilepsia ileosam factam, quæ, cum excremento, vermes euomuit, in cuius ileo intestino, circa eius finem, quinque complicationes inuenit, quarum aliæ inferne sursum reuebant, aliæ superne deorsum complicabantur. *vide obs. 24. p. m. 214.* In *Misc. N. C. Dec. II. ann. V. obs. 19.* de femina XXX. annorum refertur, quæ ileo correpta cum sæce liquida euomit 16. lumbricos teretes robustissimos, & animam sub frigido sudore effluit. In medio intestini ilei membranæ cuculli ad instar extensæ videbantur, & foramen grossi magnitudine, tenuissima membranula exterius tectum: urine vero intestinum vnus digiti longitudine, duodenum que duorum transuersorum latitudine nigrum & gangræna corruptum viscebatur.

XXII.

Flatuum incarcerationum copiam insignem & viscerum inflammationem in omnibus ferme ex ileo defunctis inueniri fateor: verum tamen dubito vtrum per se huius morbi causa extiterint, an vero pro grauibus potius accidentibus morbi haberi debeant. Sed exulceratio canerosa, quam *Hildanus* supra citato exemplo & *Petr. Salius Diuersus* apud *Bouetum* nobis referunt, vt & mesenterii abscessus prope intestinum, quem alii notarunt, magis videtur valere ad illud malum inducendum. Verum nos nimis iam videmur diu caussis morbi exponendis immorati, quare tempus est reliqua exsequi & ad ea progredi, quæ de curatione huius morbi dicenda restant.

XXIII.

Eam autem aggressurus, sciat cum ancipite & difficili rem se habere morbo, vbi iuuandi occasio præceps est,
opiui-

Opinioneque citius elabatur. Et, quoniam causarum morbi cognitio, quid medico faciendum sit, indicat: opera imprimis danda est, ut, quamquam ex antedictis vera causa adsit, cognoscamus. Affectus vehementes aliis se causis associantes, malum valde periculosum, reddere solent, quare de his inquirere medicum oportet; si quos præcessisse violentiores comperiat, præfugio se imprimis muniat, pauci enim sunt qui mortem euadunt, quando ab graui iracundia, subito & magno terrore, aut moerore profundius affligente in iliacam passionem delabuntur. Exemplum feminæ, cui grauius moerenti etiam pauor nocturnus acciderat, ex *morborum Wratislauenſ. historia*. alterumque nutricis, graui iracundia percitæ, quarum utraque, ut supra retulimus, mortua est, rem confirmant. His addere possumus ex *Tulpii obseru. lib. II. cap. 41.* aliud feminæ, ex iracundia anxietates, gutturis dolores, bilisque æruginosos vomitus incurrentis, tandemque inter sterco- ra animam euomentis. Ex moerore autem feminam honestissimam, cognatione mihi iunctam, quæ inguinali hernia simul laborabat, in ileon incidisse, quo ad necem quoque rapta est; aliumque honestissimum & doctissimum virum, professione medicum, ex simili causa, eodem morbo abreptum esse, ipse vidi. Et quoniam ad hanc, de prædicendo morbi euentu, considerationem deuenimus; alia etiam prosequamur eo facientia. Si vehementia tormina simul ac semel cessauerint, sine manifesta crasiorum facum excretionem & reliquis euphoricæ signis ex pulsu, hilaritate & viribus petendis, res desperata est, ægrotus ad patres abi- bit. Sudor frigidus malæ est notæ & desperatam inflam- mationem designat, docente *Tulpio c. l.* Spontaneus eti- am alui fluxus, aut acuta febris superueniens, breui mo-
ritu-

(25)

riturum ægrum denotat, auctore *Baglino prax. med. lib. I. cap. XIII. §. VI.* Si ileo superuenerint vrinæ suppressio, stranguria, singultus, ventris maior inflatio aut conuulsiones: malum erit lethale, ut, idem eodem loco, addocet. Quod autem *Galenus* asseruit neminem saluari, cui materiae feculentæ vomitus superuenerit, id contraria experientia iam labefactauit. Salutis autem signum certissimum est, docente *Lazaro Riuerio in praxi lib. X. cap. 2.* si symptomata remittant & medicamenta vel alimenta, ore assumpta, per inferiora descendant.

XXIV.

Si causam morbi deteximus, obscurum amplius esse nequit, quorsum curatio ipsa intendi debeat. Si enim obstructio grauior eum innexerit; malum ipsum non tollit, nisi qui progressum aluiarum sordium reddiderit liberum. Valde autem hic caute agendum erit, nec oportebit rem validis catharticis aggredi, quibus nihil efficitur aliud, quam vt omnia in peius & præceps abeant. Quum enim medici fere tum demum ad auxilium vocentur, vbi iam vires morbus sumsit; tunc autem spasmi & crispaturæ vehementes fibrarum furere iam soleant: nihil magis conducet, quam quod humectando & demulcendo agit. Quare omnino probanda videntur quæ ex lenissimis laxantibus, vt manna & amygdalarum dulcium recenti oleo, propinantur. Clysteres etiam ex oleo eodem vel lini iniectos, aut secundum *Celium Aureliarum ac. pass. lib. III. cap. 17.* oleum cum æquali portione aquæ dulcis & hybisci radicibus ad humiditatis consumptionem coctum, vt olei pinguior natura mucilagine radicis temperetur. *Matthæus de Gradis* puellam 12. annorum iliaca

D

passi.

passione tam vehementer laborantem, vt non solum clysteres sed & suppositoria oblonga aliquoties vomitu reiiceret, iusculis pinguioribus restituit. Singularis vehementia motus inuersi in hac agra eluxit, quippe suppositorium filo femori alligatum, perrupto vinculo, ad superiora traxit, & alterum, quatuor filis munitum, his quoque disruptis, per os reiecit. Nouum igitur intrusum est cautius annexum, mater autem manu sua filum satis forte tenuit; verum, violentia motus considerata, maturius & sensim retraxit. Quod ideo hic referendum putauit, vt consideretur, annon ipsa illa suppositorii iam longius immitti retractio ad compescendum inuersum motum, forte etiam ad expediendas susceptiones vel complicationes intestini, si quæ adfuerunt, multum profuerit, vt simili casu in consilium verti possit, quod hic casu euenisse viderur. *Hippocrates lib. III. de morbis §. 15.* iubet, si minus venter suppositoriis, quæ ex melle facta subdere suadet, obediat, follem fabrilem ano intrudere, flatumque immittere, quo & ventrem & intestini contractionem distendamus, extracto folle, clysterem denique iniicere: cui consilio *Celsius Aurelianus* quidem contradicit, *Zacutus* autem & *Amatus Lusitani* suo calculo & experientia idem approbant, citante *Excell. D. D. Petri ab Hartensels in dissert. de Voluulo*. Præter clysteres non incommodum viderur aliqua leniora, quæ tormina demulceant, adhibere. Nitrum hic præcipue se commendat, quod ipsis etiam clysteribus immixtum se egregie gerit. Externo vsu egregiam opem affert, si abdomini omentum calidum, aut intestina etiam calentia, recentissime ex animalis sani & vegeti abdomine exempta, iterumque applicentur, quod remedii genus *Amato Lusitano* in omnibus torminosis affectibus in vsu fuisse video ex
Curat.

Curat. medic. cent. VI. curat. 2. nec vanum aut frustraneum esse in desideratissima matre mea, hoc affectu non semel sed sapius mire vexata, expertus sum.

XXV.

Vbi hernia malum excitauit, de eius repositione quantum cogitandum est, nihilque omittendum ut ea feliciter succedat. Multum hic in eo situm est, ut malo tempus nullum concedatur. Pars affecta fortibus emollientibus tractanda, peritaque manu repositio adiuuanda est, cultro etiam via paranda, si id circumstantiæ suadeant. Sed de hoc adeundi sunt chirurgi, qui sedulo hoc docent, præsertim *Meekren obs. chirurg. cap. 45. 26.* Ceterum remedia iam laudata hic quoque tempestiue in usum vocanda sunt, balneum etiam non sine fructu adhibetur. Emplastrum magneticum *B. Fr. Hoffmanni* ad reuocanda intestina ex scroto vel inguine, in eius *methodo medendi* commemoratur spectatæ virtutis, cuius descriptio in *Clauis Schroederiana* reperitur.

XXVI.

Si hernia absit & ex torminum prægressorum vehementia & fixiori sede de ingressu seu susceptione intestinorum iusta suspicio mentem subeat, in tempore deueniatur ad mercurii viui exhibitionem, qui per corium depurandus est. Nec formidanda est maior quantitas, ut citius pondere suo descendat & vel impactis sordibus viam præparet, vel implicationes & contorsiones expediat. In *observationibus Riuero communicatis p. m. 664.* alius exhibendi modus legitur, vnica eius vnica cum sulfure in puluerem redacta, qui globulo cereo inclusus ab ægro deuoratus est, & saluti fuit. Cuius quidem rationis præ vulgari & simplici

ciori prærogatiuas non perſpicio. *Welfchius obſeru. dec. 7. curat. V.* curauit feminam bis exhibitis hydrargyri, per corium traecti, tribus vnciis, cum vnica vncia, & ſemiſſe olei amygdalini. Taceo alia exempla paſſim obuia, apud nobiliſſimos auctores, quorum nonnulli altius in doſi vsque ad libram vnam & plures adſcendiſſe leguntur. Sed & alia hic ratio eſt, non minus multis ſucceſſibus ſatis commendata. Nempe globulos ex plumbo, vel, vt aliis magis placet, ex antimonii regulo, torno læuigatos, iubent deſglutire, quod ſua experientia idem *Welfchius hecatost. II. obſ. 33. p. 19.* confirmat, ſimulque monet in pondere globulis detrahendo ne ſimus nimis officioſi; vnciam aut ſaltem vnciæ dimidium pendere globulum debere, ſi quid ſalutis velimus exſpectare. Verum hæc tum demum prodeſſe poſſunt, ſi adhibeantur mature. Vbi enim ad confirmatiorem inflammationem aut ſphacelum res deuenit, fruſtra effectum ſalutarem exſpectabis, cum potius corrupta iam inteſtina perrumpat. Quem metum haud vanum eſſe ex obſervatione *Metzgeri* apud *Cl. Kœnigium in regn. minerali*, videre licet. Is enim hominem ſecuit Patauii, ex ileo cum inflammatione laborantem, cui medicus, tempora non rite obſeruans, mercurium viuum præbuit, a quo exhibitio inter miſerrimos cruciatus animam reddidit. In eadæ aperto ilco in fine, ad palmæ longitudinem, per ruptum viſebatur. Poſt datum mercurium erectus ægri poſitus, &, ſi vires ſinant, corporis morio egregie proſunt.

XXVII

Praxagoras, apud *Celium Aureliianum*, proteruam chirurgiam inuenit, dum ventrom puberænis diuidendum, diui-

diuidendum etiam intestinum rectum atque detracto stercore consuendum suavit : quod quidem nemo sanus approbauerit. Sed aliam, eamque rationi non prorsus contrariam suscipere suadet *Barbette*, vt, aperto abdomine, manuum ope complicationes & ingressus explicentur & expedianur, deinde gastrorrhaphia instituta vulnus consolidetur. Nec exemplum deest, quod *Bonetus* in *sepulchreto Tom. 2. pag. 228.* refert de quadam *Baronissa a Lanti*, cui ileo laboranti chirurgus iuuenis, castra diu sequutus, se obtulit. Impetrata venia abdomen refecandi multis eductis & euolutis intestinis, antequam conuolutio & contortuplicatio appareret, eam nactus explicat & nodos dissoluit, postmodum sedi restituit. Hinc, gastrorrhaphia facta, vulnus felicissimo successu consolidauit, integræque valetudini Nobilem restituit, quæ hospitali suo stipendium annuum constituit. Oportebit sane eum, qui aggredi talem curationem magno animo constituerit, certum esse de absentia magnæ inflammationis, adeoque ipsam operationem diu non differre.

XXVIII.

Dicendum etiam de vehementibus irritationibus, a quibus morbus excitatur. Incumbendum omnino medico vt dolorum ferociam conuenientibus remediis mitiget, vbi quidem opiata cautissime propinanda sunt, quæ sub morbi initis, vbi nondum nimis profunde insedit, operam aliquam præstabunt. Sic ab illustri *Wedelio in M. N. C. Dec. I. ann. 2. obs. 238.* studiosi, hernia inguinali, & rustici, enterocæle laborantium, exempla commemorantur, vbi laudani opiati duo grana salutari effectu hoc data sunt, vt vomitus ac singultus subsisterent, tempusque reliquis euacu-

XXXX

D 3

uacu-

vacuando perficiendis concederetur. Excell. Dom. Præfidis liquor anodynus in torminibus & doloribus colicis compescendis, singultuque contumaci sedando, expertissima virtutis est, tutoque hic adhiberi poterit. Nec spiritus nitri dulcis contemnenda hic est medicina. Lumbricos vero, quos inter irritantia quoque retulimus, proprie nunc & ex professo aggredi velle, intempestivum videtur, tempusque potius expectandum, quo sedatiora in corpore reliqua his eliminandis occasionem suppeditent.

XXIX.

Si febris leuior accidat, vel malo iam complicata sit, sub initia eius venæ etiam sectio proderit, alias vero, si demum acuta & sphaceli comes emicet, negligenda videtur. Mixtura etiam simplex, vel elixir proprietatis Paracelsi, quod ab *Hofero* ad præcauendam vel discutiendam inflammationem magnopere commendari video, non incommoda hic videntur. Potiones etiam, urgente siti ex aqua charrefolii, cardui benedicti & similibus concinnari poterunt. Nitrum, quod inflammationem præcauet, iam commendauimus.

XXX.

Nec parum in eo situm est, vt regimine commodo ac diæta salubri ægrotus vtatur. Calore nimio non diuexandus est, quod omnes fere practici inculcant, nec ratione destitutum est. Ceterum abstineat se æger ab cibo, quippe adeo tunc non vtili, vt potius valde noceat, quum nec digestio in tanta motuum peruersitate locum habeat, nec egestio adsit. Potu autem calidæ multum leuabitur, quare *Auicenna* eum copiosum maxime laudat.

XXXI.

Neque illud omittendum, quod malum hoc, etiam
semel & iterum expugnatum, frequenter redire solet,
præsertim iis, qui ex hernia illud incurrerunt. Nec so-
lum id *Ballonio* docenti & ægrotos, tanquam puerperas, sol-
licita semper cura obseruandos monenti, credo: sed ipse-
met tristi exemplo in beate defuncta matre mea vidi, quæ
toties totiesque in idem periculum relapsa, tandem etiam
finem vitæ hoc fato attigit. Verum hæc mihi in præsen-
tia sufficere debeat de miserando hoc morbo: Summum
autem numen supplex veneror, tum vt calamitatum no-
strarum omnium misereatur, tum, etiam vt hunc meum, &
reliquos conatus, in ægrotantium salutem & incolu-
mitatem tendentes, plurimam vtilitatem semper
afferre iubeat.

Ergo Tibi meritis phœbus largitur honores,
Conradi, nostræ pars pretiosa scholæ.
Postque tot exactos exandatosque labores
Te sacra pæonio prendit Hygea sinu.
Artis apollinæ flagrasti semper amore,
Et fuit hæc animi cura laborque tui,
Gaudebas cæcos naturæ evolvere mores,
Miscens artificio pharmaca multa manu.
Corporis humani latebras imosque recessus.
Iuvit & abstrusas ejus adire vias.
Hinc meritum, restat dum meta extrema laborum
Cultori pretium dat Medithrina suo.
CONRADI, sis macte sacro virtutis honore,
Quem tribuit studiis gratus Apollo tuis:
Inunc & medicas tracta feliciter artes,
Sisque machaonii gloria magna chori.

Misce Nobilissimo Domino Candidato gratulari, & ut omnia ipsi
profese cedant in arte Medica, adprecari voluit

P R Æ S E S.

Faint, illegible text on a rectangular label at the top of the page.

Qc 310

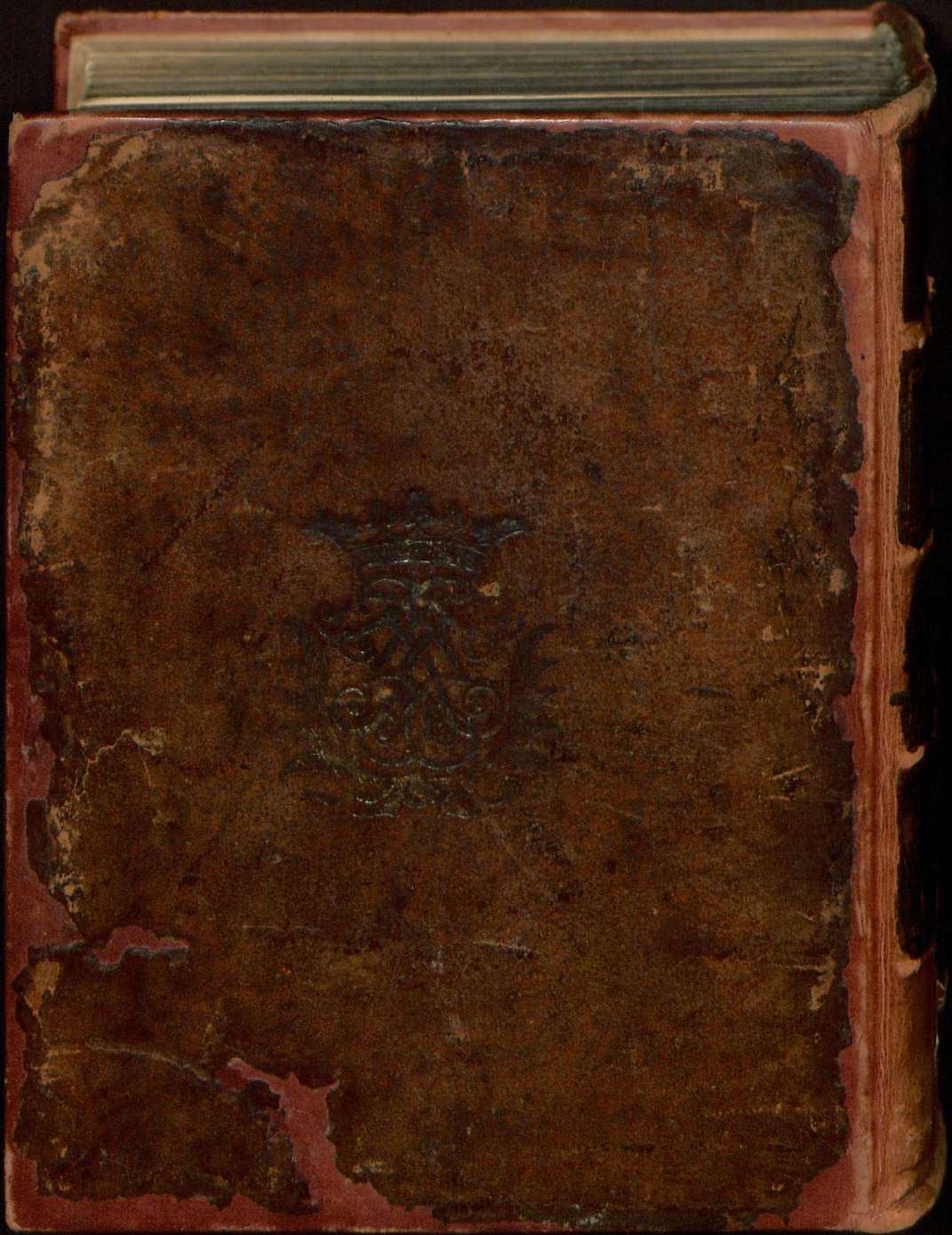
(II)

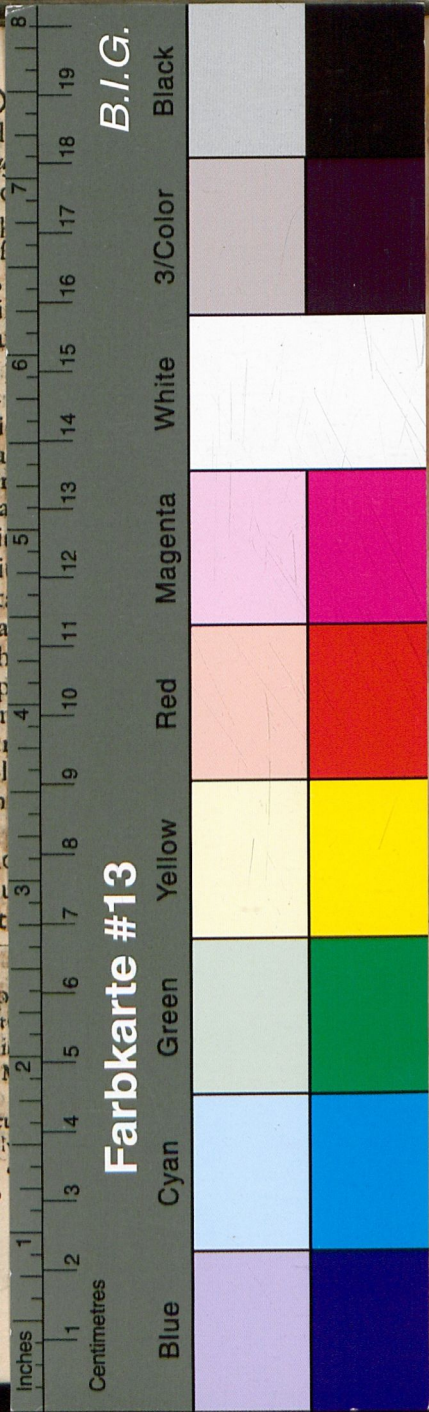
ULB Halle 3
001 540 53X

sb

V278

B.I.G.

Farbkarte #13

25

Q. D. B. P.
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DOMINO CAROLO,
BORVSSIÆ PRINCIPE, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO, RELIQUA.
DE
PASSIONE
ILIACA,
PRÆSIDE
FRIDERICO HOFFMANNO,
COLLEGII MED. h. t. DECANO,
PRO DOCTORIS GRADU
publice disputabit
A U C T O R
IOHANNES FRIDERICVS CONRADI,
Osteroda-Hannoveranus, Physicus Sondershusanus.
H. L. Q. C.
Ad d. Julii. Anni cdo Mcc XVI.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Typis GEORGI JACOBI LEHMANNI, Acad. Typ.